

AKADEMIA MUZYCZNA
im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu

recenzent: **prof. dr hab. Tadeusz Pszonka**
Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego
we Wrocławiu
Plac Jana Pawła II nr 2
50-043 Wrocław

dziedzina: sztuki muzyczne
dyscyplina: wokalistyka

/sporządzona na podstawie zawartej umowy o dzieło
z przekazaniem praw autorskich Nr 40/DN/2019 z dnia 15.04.2019 r./

Wrocław, 14 czerwca 2019 r.

OPINIA RECENZENTA

w sprawie trybu przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim
pana mgr Jacka Jaskuły

Zlecniodawca recenzji:

Rada Wydziału Wokalnego Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu.

Dotyczy:

Dotyczy uchwały Rady Wydziału Wokalnego 43/2013 z dnia 30 września 2013 roku w sprawie:

- wszczęcia przewodu doktorskiego sztuk muzycznych w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej wokalistyka dla **pana mgr Jacka Jaskuły**
- wyznaczenie promotora przewodu.

Nadesłana przez Władze Wydziału dokumentacja zawierała nagranie artystyczne przedstawienia W. A. Mozarta „Wesele Figara” i pisemną pracę

**„Portret psychologiczny postaci hrabiego Almavivy
w operze *Wesele Figara* W. A. Mozarta”.**

Ponadto została dołączona następująca dokumentacja:

- kserokopia uchwały Rady Wydziału Wokalnego Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu nr 43/2013 z dnia 30.09.2013 r. (wszczęcie przewodu, wyznaczenie promotora),
- kserokopia uchwały Rady Wydziału Wokalnego Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu nr 44/2013 z dnia 30.09.2013 r. (wyznaczenie recenzenta w osobie dr hab. M. Moździerza z Akademii Muzycznej w Bydgoszczy),
- kserokopia uchwały Rady Wydziału Wokalnego Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu nr 45/2013 z dnia 30.09.2013 r. (wyznaczenie recenzenta w osobie dr hab. T. Pszonki),
- wyciąg z protokołu posiedzenia Rady Wydziału Wokalnego Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu z dnia 30.09.2013 r.
- lista obecności członków Rady Wydziału.

Powyższe dokumenty zostały sygnowane: podpisem Przewodniczącego Rady Wydziału (Dziekana), protokolanta, jak również pieczęcią Dziekana.

Quorum głosujących w chwili podejmowania uchwały o wszczęciu przewodu doktorskiego i wyznaczeniu promotora, a także przyjęciu tematu i koncepcji pracy doktorskiej, zostało zachowane. Głosowania przeprowadzone przez Radę Wydziału odbyły się zgodnie z prawem i we wszystkich etapach postępowania były pozytywne.

Niniejszym stwierdzam, że przyjęcie tematu pracy doktorskiej, jej koncepcji oraz wszczęcie przewodu doktorskiego i wyznaczenie promotora nie budzi żadnych zastrzeżeń prawnych.

Dokumentacja zawierała także;

1. wniosek o wszczęcie postępowania,
 2. kwestionariusz osobowy,
 3. życiorys,
 4. uwierzytelniona kserokopia pierwszej i drugiej strony dowodu osobistego,
 5. uwierzytelnione odpisy dyplomów ukończenia studiów wyższych stwierdzających posiadanie tytułu zawodowego,
 6. nagrody,
 7. opinie, podziękowania,
- wykaz dorobku artystycznego;
 1. partie operowe,
 2. koncerty,
 3. występy zagraniczne,
 4. nagrania CD,

- dokumentacja publicznej prezentacji dorobku artystycznego;
 1. kserokopie, programów spektakli operowych,
 2. kserokopie programów koncertów,
 3. kserokopie materiałów z występów zagranicznych.
 4. kserokopie recenzji,
 5. kserokopie afiszy,
 6. kserokopie kursów mistrzowskich i interpretacyjnych,
 7. kserokopie nagrań CD,
- dokumentacja działalności pedagogicznej.

Podstawowe dane o Kandydacie

Jacek Jaskuła urodził się 19 lipca 1972 roku w Godzieszach. Ukończył z wyróżnieniem Akademię Muzyczną we Wrocławiu w klasie śpiewu solowego prof. Bogdana Makala. Od roku 2000 rozpoczął pracę w Operze Wrocławskiej na etacie solisty śpiewaka, w której pracuje do dnia dzisiejszego. W latach 1999-2002 pracował w Szkole Muzycznej w Jeleniej Górze prowadząc klasę śpiewu solowego.

W 2015 roku został odznaczony Brązowym Krzyżem Zasługi nadanym przez Prezydenta Rzeczypospolitej.

Przebieg pracy zawodowej:

Był stypendystą Ministra Kultury i Sztuki. Laureat nagrody Yamaha Music Foundation of Europe oraz konkursów wokalnych: I nagrody - Bratysława, II nagrody - Duszniki Zdrój oraz konkursu Polskiej Pieśni Artystycznej - Warszawa. Uzyskał Dyplom Mistrzowski prof. Ryszarda Karczykowskiego oraz prof. Gerharda Kahrego. Umiejętności wokalne doskonalił na kursie mistrzowskim u prof. Andree Orlowitz w Kopenhadze.

Występował z orkiestrami: Filharmonii Opolskiej, Sudeckiej, Jeleniogórskiej, Kaliskiej, Wrocławskiej, Szczecińskiej, a także z Toruniu i Śląską Orkiestrą Kameralną, bytomską "Camerata Impuls", "Capella Cracoviensis", i "Al Ayre espanol" - (orkiestra instrumentów dawnych z którą śpiewał w Bilbao pod dykcją Edwardo Lopez Banza). Z Elbland Philharmonie Sachsen wykonał oratorium *Messias* (Handel) i *Christus* (Liszt). W Stadthalle Gorlitz wraz z Neue Lausitzer Philharmonie śpiewał w *Trostgedicht nach Martin Opitz* (Gąsieniec).

Występował również z recitalami wokalnymi na Festiwalu Chopinowskim w Dusznikach Zdroju, Millenium Music Foundation w Calgary, z recitalem pieśni Chopinowskich na Majorce, Ibizie i w Filharmonii Lubelskiej, z recitalem pieśni Kassem w Warszawie oraz w cyklu koncertów w Australii.

W repertuarze oratoryjnym posiada utwory takich kompozytorów jak: J. S. Bach, G. Ph. Telemann, M. A. Charpentier, W. A. Mozart, L. van Beethoven, G. Faure, G. Donizetti, A. Bruckner, A. Dvorak, G. Puccini.

Jest solistą Opery Wrocławskiej, w której debiutował partią Hrabiego Almaviva w *Weselu Figara* W. A. Mozarta (1999). Od tego czasu brał udział także w przedstawieniach tj.: *Czarodziejski flet* – Papageno, *Così fan tutte* – Guglielmo, *Cyrulik*

sewilski – Figaro, *Cyganeria* - Marcello, *Straszny dwór* – Maciej, *Halka* - Janusz; *Carmina Burana* – Poeta, *Zemsta nietoperza* – Falkc, *Ester* - Achaszwerosz, *Wolny Strzelec* - Kilian, *Carmen* - Escamillo, *Napój miłosny* - Belcore, *Anioły w Ameryce* - Joseph Pitt, *Rycerskość Wieśniacza* – Alfio, i innych.

Doktorant w swoim repertuarze posiada liczne partie operowe wykonywane na scenie:

L. van Bethoven	Fidelio	Don Pizzaro
L. Bernstein	Kandyd	Kapitan, Baron
G. Bizet	Carmen	Escamillo
G. Bizet	Carmen	Morales
P. Czajkowski	Eugeniusz Oniegin	Oniegin
G. Donizetti	Napój Miłosny	Belcore
G. Donizetti	Lucja z Lammermoor	Enrico Ashton
G. Donizetti	Córka Pułku	Sulplice
Fale. Bock	Skrzypek na dachu	Perczyk
W. Gluck	Orfeusz i Eurydyka	Orfeusz
R. Krauze	Pułapka	Max
K. Kurpiński	Zabobon czyli Krakowiacy i Górale	Bardos
Ch. Gounod	Faust	Walenty
St. Moniuszko	Straszny Dwór	Maciej
St. Moniuszko	Halka	Janusz
St. Moniuszko	Widma	Widmo
W.A. Mozart	Wesele Figara	Hrabia Almaviva
W.A. Mozart	Così fan tutte	Guglielmo
W.A. Mozart	Czarodziejski Flet	Papageno
M. Musorgski	Borys Godunow	Szczelkałow
J. Offenbach	Opowieści Hoffmana	Schlemil
G. Orefice	Chopin	Elio
C. Orff	Carmina Burana	Apollo
J. I. Paderewski	Manru	Urok
T. Praszczalek	Ester	Achaszwerosz
G. Puccini	Cyganeria	Marcello
G. Puccini	Cyganeria	Schaunard
G. Puccini	Madame Butterfly	Scharpless
G. Puccini	Turandot	Ping
G. Rossini	Cyrulik Sewilski	Figaro
G. Rossini	Kopciuszek	Don Magnifico
J. Strauss	Zemsta Nietoperza	Falke
R. Strauss	Kobieta bez cienia	Geisterbote
C.M. von Weber	Wolny Strzelec	Kilian
G. Verdi	Traviata	Barone Douhhol
G. Verdi	Traviata	Giorgio Germont
G. Verdi	Rigoletto	Marullo
G. Verdi	Otello	Montano

Występował pod batutami takich dyrygentów jak: Ewa Michnik, Tomasz Szreder, Tadeusz Zathey, Andrzej Straszyński, Peter Fanger, Edwardo Lopez Banzo, Alan Urbanek, Friedemann Bohme, Janusz Powolny, Christof Escher, Herbert Manfred Hoffmann, Ruben

Silva, Józef Wiłkomirski, Andrzej Kosendiak, Marek Tracz, Marek Pijarowski, Jerzy Salwarowski, Czesław Grabowski, Jan W. Hawel, Małgorzata Kaniowska, Iwona Sowińska, Łukasz Borowicz, Tadeusz Strugała, Will Crutchfield, Francesco Botigliero, Jose Maria, Florencio, Andreas Spering, Kaspar Zehnder, Marzena Diakun i Basem Akiki.

Śpiewał w Teatrze Wielkim w Warszawie (*Cyrulik sewilski*, oraz *Zabobon, czyli Krakowiacy i Górale*). Współpracował z Neues Musiktheater w Weimarze wykonując partię Figara w operze *Cyrulik sewilski* G. Rossiniego. Zadebiutował w Operze w Bilbao (Hiszpania) jako Guglielmo (*Così fan tutte*). Występował na scenie Opera Nova w Bydgoszczy, Opery Bałtyckiej w Gdańsku oraz Opery Śląskiej w Bytomiu.

I repertuar oratoryjno-kantatowy:

- J. S. Bach	Kantata o Kawie	Schlendrian
- A. Bruckner	<i>Te Deum</i>	
- M. A. Charpentier	<i>Te Deum</i>	
- A. Dvorzak	<i>Te Deum</i>	
- M. Gąsieniec	Kantata <i>Święta Jadwiga</i>	
- M. Gąsieniec	Kantata <i>Najwyższy Dar Eucharystii</i>	
- M. Gąsieniec	<i>Trostgedicht nach Martin Opitz</i>	
- F. Haendel	<i>Mesjasz</i>	
- J. Haydn	<i>Msza Nelsonska</i>	
- F. Liszt	<i>Chrystus</i>	
- W. A. Mozart	<i>Missa Brevis D-dur</i>	
- G. Puccini	<i>Messa di Gloria</i>	

Udział w kursach wokalnych:

- XIX Kurs Interpretacji muzyki Oratoryjnej i Kantatowej w ramach XXIX Międzynarodowego Festiwalu Oratoryjno-Kantatowego, Wroclavia Cantans" w 1994 r.
- XX kurs Interpretacji Muzyki Oratoryjnej i Kantatowej w ramach XXX Międzynarodowego Festiwalu Oratoryjno-Kantatowego, Wroclavia Cantans" w 1995 r.
- Seminarium Mistrzowskie pod kierunkiem prof. Gerharda Kahry w ramach XIII Zimowego Kursu Wokalnego \ V Dusznikach Zdroju w 1995 r.
- Zimowy Kurs Wokalny w Dusznikach-Zdroju w 1995 r.
- XXI Kurs Interpretacji Muzyki Oratoryjnej i Kantatowej w ramach XXXI międzynarodowego Festiwalu Muzyka i Sztuki Piękne, Wroclavia Cantans" w 1996 r.
- Zimowy Kurs Wokalny w Dusznikach-Zdroju w 1996 r.
- Zimowy kurs Wokalny w Dusznikach -Zdroju w 1997 r.
- XVI Zimowy Kurs Wokalny w Dusznikach-Zdroju w 1998 r.
- Seminarium Mistrzowskie pod kierunkiem dr h.c. Ryszarda Karczykowskiego w ramach XVI Zimowego Kursu Wokalnego w Dusznikach Zdroju w 1998 r.

- Kurs Interpretacji oraz Techniki Wokalnej dla Śpiewaków Operowych prowadzony przez Prof. Ryszarda Karczykowskiego przy współpracy Janiny Anny Pawlak w 1998 r.
- Udział w 26 Festiwalu Barbórkowym Chórów Studenckich pod honorowym patronatem JM Rektora Politechniki Wrocławskiej w 1999 r.

Osiągnięcia:

- Laureat Stypendium Yamaha music Foundation of Europe w 1995r.
- II wyróżnienie w Ogólnouczelnianym Konkursie Wykonawstwa Polskiej Pieśni Artystycznej w Warszawie w 1995 r.
- Nagroda dodatkowa kierownika Katedry Wokalistyki AMFC Pani prof. Haliny Słonickiej za wykonanie pieśni Władysława Żeleńskiego „Idę ja Niemnem” w Ogólnouczelnianym Konkursie Wykonawstwa Polskiej Pieśni Artystycznej w Warszawie w 1995 r.
- I Nagroda Międzynarodowego Konkursu wokalnego w Bratysławie w 1997 r.
- Stypendium Ministra Kultury i Sztuki w roku akademickim 1997/98
- Udział w II etapie III Międzynarodowego Konkursu wokalnego im. St. Moniuszki w 1998 r.
- II nagroda w V Międzyuczelnianym Konkursie Wokalnym w Dusznikach Zdroju i Wrocławiu w kategorii oratoryjno-pieśniarskiej w 1998 r.
- Udział w I Międzynarodowym Konkursie Wokalnym w Chinach w 2000 r.

Ocena przedstawionej do recenzji pracy doktorskiej

Praca doktorska Pana mgr Jacka Jaskuły pt. **„Portret psychologiczny postaci hrabiego Almavivy w operze *Wesele Figara* W. A. Mozarta”**, przygotowana została pod merytoryczną opieką promotora prof. dr hab. Bogdana Makala. Złożona jest z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym DVD oraz jego opisu.

Dzieło artystyczne stanowią dwie płyty DVD zatytułowane *„Wolfgang Amadeusz Mozart Wesele Figara”* część 1 i 2. Znajduje się na nich przedstawienie w reżyserii Marka Weissa, pod kierownictwem muzycznym Tadeusz Zatheya, autorką scenografii była Małgorzata Słoniowska, a przygotowanie chóru było autorstwa Anna Grabowskiej-Borys. Artyści uczestniczący w przedstawieniu to:

Hrabia	–	Jacek	Jaskuła
Hrabina	–	Ewa	Tracz
Zuzanna	–	Joanna	Moskowicz
Figara	–	Makar	Pihura
Cherubin	–	Dorota	Dutkowska
Marcelina	–	Jadwiga	Postrożna
Bartolo	–	Radosław	Żukowski

Basilio	–	Victor	Campos Leal
Don Curzio	–	Edward	Kulczyk
Antonia	–	Janusz	Zawadzki
Barbarina	–	Aleksandra	Malisz

oraz Chór i Orkiestra Opery Wrocławskiej

Nagrania dokonano 01.01.2016 roku.

Bez wątpienia jest to bardzo interesujące dzieło artystyczne, które zasługuje na dużą uwagę. Mgr Jacek Jaskuła w nagraniu wykazał się dużą dojrzałością artystyczną i wysokimi umiejętnościami wokalnymi.

Doktorant potrafił w sposób przekonujący stworzyć muzyczną dramaturgię postaci, która w jego interpretacji nabrała właściwego i przekonującego wyrazu. Jacek Jaskuła wykonuje partię z wielką wrażliwością, muzykalnością i ekspresją. Potrafił ujmująco i ze szczerością zagłębić się w treść przekazu artystycznego wynikającego z libretta, czy koncepcji reżyserskiej. A klarowność dykcji podkreśla ten efekt. Szczerość interpretacji zmusza słuchającego do głębokich refleksji i przeżyć. Partia Hrabiego doskonale pastuje do rodzaju i walorów głosowych Doktoranta.

Śpiewak dobrze operuje dynamiką od *piana* po *forte*. W niektórych fragmentach opery zmienia barwę (przyciemnia, rozjaśnia) dla podkreślenia wyrazu artystycznego. Zaskakująco trafnie buduje frazę, chociaż w niektórych fragmentach partii mogłaby być większa dbałość o legato. Recytatywy artysta wykonuje płynne i dość naturalnie. Głos brzmi bogato i nośnie, a wysokie tony nie sprawiają trudności.

Na uwagę zasługuje także gra aktorska Jacka Jaskuły, cała partia jest bardzo spójna i konsekwentna w sposobie wykonania. Chociaż nie zawsze tekst jest dobrze czytelny, to fakt ten nie przeszkadza w ogólnym odbiorze nagrania.

Nagranie jest dobrej jakości jak na nagranie life z przedstawienie operowego, dźwięk jest miły dla ucha z lekkim pogłosem.

Do dzieła artystycznego dołączona została część opisowa, dobrze opracowana pod względem redakcyjnym i merytorycznym. Napisana lekko i w sposób zrozumiały, z ciekawia. Chociaż niektóre części pracy wydają się nazbyt skrótowo potraktowane. Praca nie jest bardzo bogata w cytaty, odnośniki i wtrącenia, zawarta na 53 stronach, składa się z przemyślanych, logicznych trzech rozdziałów i siedmiu podrozdziałów.

Koncepcja pracy pisemnej jest w pełni przekonująca i pozwala w dokładny sposób prześledzić próbę odnalezienia odpowiedzi na zakładane w temacie pracy pytania, czy zagadnienia.

Pierwszy rozdział „Wolfgang Amadeusz Mozart i jego twórczość” i rozdział drugi „Geneza opery *Wesele Figara*” są świetnym wprowadzeniem do następnego najważniejszego rozdziału pracy tj. „Analiza partii Hrabiego Almavivy w kategoriach wokalnych i psychologicznych”.

Czytając pracę nie sposób oprzeć się wrażeniu, że autor opierał się na całym swoim ćwierćwiekowym doświadczeniu scenicznym, wykonując wiele scenicznych postaci, potrafi w sposób uniwersalny spojrzeć na mozartowskie wykonawstwo partii Hrabiego w „Weselu Figara”.

Dwuczęściowe spójne dzieło artystyczne mgr Jacka Jaskuły stanowi cenne źródło informacji na temat fragmentu twórczości W. A. Mozarta, tak pod względem historycznym, jak i problematyki wykonawczej. Materiałów na temat tego kompozytora i jego oper jest stosunkowo dużo, ale niewiele porusza problemy wykonawstwa artystycznego w tak drobiazgowy sposób.

Brakowało mi w pracy powoływania się na autorytety w zakresie psychologii np. Carla Gustava Junga – ucznia słynnego Freuda, czy Myers-Briggs’a. Myślę, że ten element mógłby podkreślić w pracy jej analityczno-naukowy charakter i bardziej wyraźnie wydobyć treść dotyczącą psychologii postaci Hrabiego Almavivy.

nadałby pracy pewien koloryt analityczno-naukowy.

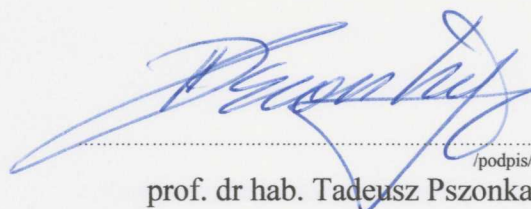
Konkluzja

Praca doktorska Pana mgr Jacka Jaskuły, na którą składa się dzieło artystyczne zarejestrowane na dwóch płytach DVD oraz jego opis, z wielu względów stanowi ciekawe spojrzenie na problematykę wykonawstwa partii Hrabiego w operze „Wesele Figara” W. A. Mozarta. Praca jest oparta głównie na własnych doświadczeniach i spostrzeżeniach scenicznych, które mogą być źródłem cennych informacji dla młodych artystów wykonujących tę partię.

Niniejszym podkreślam, że Pan mgr Jacek Jaskuła potwierdził dzięki wszystkim materiałom swoje umiejętności do prowadzenia samodzielnej pracy naukowej i artystycznej. Stwierdzam ponadto, że Doktorant rozwiązała założone w pracy zagadnienie artystyczne i spełniła bez zastrzeżeń wymagania przewidziane w ustawie.

Działalność Pana mgr Jacka Jaskuły i cały jego dorobek zawodowy spełnia w pełni warunki określone w art. 13 ust. 1 ustawy o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki.

Wniosek o nadanie mu tytułu doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej wokalistyka z całym przekonaniem popieram.

.....
/podpis/
prof. dr hab. Tadeusz Pszonka
/recenzent/

